

IRSTI 11.25.91

M.K. Anlamassova¹, R.T. Japparova², A.Zh. Mukazhanova³

^{1,2}Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Türkistan, Kazakistan

³Abay Kazak Ulusal Pedagoji Üniversitesi, Almati, Kazakistan

(E-mail: anlamassova@gmail.com)

Avrupa birliği ülkelerinin yumuşak gücü

Özet. Uluslararası ilişkilerde güçler tarafından kullanılan başlıca iki diplomatik strateji vardır: sert güç ve yumuşak güç. Sert güç istenen sonuca ulaşmak için askeri güç araçlarını veya diğer zorlayıcı stratejileri kullanır. Yumuşak güç ise ikna edici taktiklerle istenen sonuca ulaşmaya çalışır. Yani kısacası sert güç kuvvet kullanır, yumuşak güç ise cazibeyi ve çekiciliği kullanır veya sizin istediğinizi karşı tarafa yaptırır.

Bugünlerde siyaset bilimcileri ve diğer uzmanlar, sert ve yumuşak gücün veya akıllı gücün bir kombinasyonunu kullanmanın artan etkinliğini vurgulamaya başladılar. Uluslararası ilişkilerde, ABD dış politikası bazı durumlarda istenen sonuca ulaşmak için askeri veya ekonomik baskı kullanmasından dolayı genellikle sert gücün bir örneği olarak konumlandırılır. Avrupa Birliği ise kendine yeni üyeler çekmek ve yeni müttefikler edinmek için Avrupa değerleri ve Avrupa kimliği yaratılması yoluyla yumuşak güç politikaları uygulama eğilimindedir. Ayrıca Avrupa Birliği, özgürlük, demokrasi, eşitlik ve hukukun üstünlüğü gibi değerleri de dünyaya sergilemektedir. Bu değerler de dünyada Avrupa Birliği'nin yumuşak gücünü artırmaya yardımcı olmaktadır. Bu çalışmada, Avrupa Birliği'nin İngiltere, Fransa ve Almanya gibi ülkelerin yumuşak güç politikaları ve yumuşak güç faaliyetleri incelenmektedir.

Anahtar kelimeler: Yumuşak Güç, Avrupa Birliği, İngiltere, Fransa, Almanya.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-6887/2023-145-4-8-18>

Received: 22.03.2022 /Accepted: 15.11.2023

Giriş

Avrupa Birliği, savaşın yıkıcı etkilerinden kurtulmak, barış ortamının sağlamak, Avrupa ülkelerinin hızlı bir ekonomik kalkınmasına yardım etmek amacıyla kurulmuştur. Nye'a göre Avrupa'nın çoğu ülkelerini birleştiren Avrupa Birliği kendisi yumuşak güç sahibidir. Üye olmayan ülkelerin Avrupa Birliği'ne dahil olma düşüncesi ve çabası ise Avrupa Birliği'nin yumuşak güç potansiyelinin göstergesidir [1]. Ayrıca Nye, AB ülkelerini cazibe yapan yumuşak güç kaynakları olarak şunları gösterir [2]:

- Dünyada yaygın olarak konuşulan on dilin yarısı Avrupada'dır.
- AB ülkeleri Nobel Ödülleri'nde dünyada ilk sıradadır.
- Avrupa turist çekme açısından dünyanın önündedir.
- İngiltere, politik sığınma için başvuranlar açısından birinci, Almanya da ikincidir. Son yıllarda Avrupa mülteciler için bir barış ve refah adası haline gelmiştir.
- Fransa, Almanya ve İtalya'da doğumda yaşam süresi umudu ABD'dekiden fazladır.
- Avrupa'da icat edilen futbol dünyada daha popülerdir.

- Avrupa popüler müziğinin ve filminin tüm dünyada dinleyicisi ve izleyicisi vardır.
- Avrupa ülkelerine ait markalar tüm dünyada tanınmaktadır.
- Ekonomik büyüme, refah, eşitlik, insan ve azınlık hakları, siyasi istikrarı sağlamak, demokrasi ve kişisel özgürlükleri içeren Avrupa değerleridir.

Bugünde yumuşak güç açısından ABD'nin büyük bir rakibi olan AB'nin İngiltere, Fransa, Almanya gibi ülkelerin yumuşak güç uygulamaları çok etkindir.

Araştırmanın yöntemi

Çalışmanın metodolojik temeli tüm araçları kullanılabilirliği açısından işlevselci araçsal yaklaşımı kullanılacaktır. Yumuşak güç araçsalcılığı içinde uluslararası ilişkiler alanındaki hedeflerine ulaşmak için bir araç olarak kabul edilmektedir. Belirtilen sorunların özgünlüğü ve karmaşıklığından dolayı çalışma sırasında sistematik ve kurumsal yöntemlere de başvurulacaktır. Sistem yaklaşımı, modern Avrupa Birliği'nin İngiltere, Fransa ve Almanya ülkelerinin dış politikasında "yumuşak güç" araçlarının rolünü ve önemini ayrıntılı incelemeye imkan sağlamaktadır. Kurumsal yöntem ile de İngiltere, Fransa ve Almanya ülkelerinde oluşturulan "yumuşak güç" kuruluşları, sivil toplum kuruluşları v.b. kurumların çalışmaları incelenecektir. Aynı zamanda bu ülkeler hakkında kitaplar ve makaleler gibi kaynaklar da araştırılacaktır.

Tartışma ve çalışmanın bulguları

İngiltere'nin Yumuşak Gücü

İngiltere, yumuşak güç alanında dünya liderlerinden biridir. Bu alandaki politika İngiltere hükümeti tarafından koordine edilmektedir. İngiltere'nin yumuşak güç ve kamu diplomasisi faaliyetleri İngiltere Dışışleri Bakanlığı, Uluslararası Kalkınma Bakanlığı, Milli Güvenlik Kurulu, Kültür, Medya ve Spor Bakanlığı, British Council kuruluşu ve BBC World Ajansı gibi kurumlar ve kuruluşlar tarafından uygulanmaktadır. Diplomatik iletişimi Dışışleri Bakanlığı, kültürel iletişimi British Council ve medya iletişimini BBC World sağlamaktadır. İngiltere'nin en büyük yumuşak güç avantajı İngilizce olmasından dolayı, bu kuruluşlar yumuşak güç çalışmalarını bunun üzerinden yapmaktadır. Yumuşak güç alanında 1934 yılında kurulan British Council, İngiltere'nin önde gelen yumuşak güç kuruluşudur. British Council'in ana hedefleri şunlardır: yurt dışına İngiltere, İngiliz eğitimi, felsefesi ve İngilizlerin yaşamı hakkında bilgi yaymak ve olumlu imaj oluşturmak, İngiliz dilini popülerleştirmek ve yabancıların İngilizceyi öğrenmesini teşvik etmek, ülkenin dış politikasının olumlu algılanması için İngiltere ve diğer ülkeler arasında karşılıklı ve dostluk ilişkilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, İngiltere ve diğer ülkelerin eğitim alanında kültürel, bilimsel ve teknolojik işbirliği yapmasını desteklemek, eğitimin başka yollarla yayılmasını teşvik etmek, diğer ülkelerin güvenini kazanmak. British Council tarafından uygulanan projeler, kültür, İngiliz dili, eğitim ve sivil toplum alanlarında gerçekleşmektedir. Dünyada 100'den fazla ülke ile çalışan British Council'in hizmetlerini her yıl yaklaşık 20 milyon kişi şahsen ve yaklaşık 500 milyon kişi ise çevrimiçi olarak yararlanmaktadır [3]. Günümüzde British Council, 100'den fazla ülkede 196 ofisi bulunmaktadır [4]. Resmi statüsüne rağmen British Council kamu kaynaklarından yararlanan otonom bir karaktere sahip kuruluştur [5].

İngiltere'nin asıl yumuşak güç kaynağı dünya dili olan İngilizce'dir. British Council, İngilizce'yi popülerleştirme ve tanıtım alanında öğretmen ve dil öğrenenlere eşit odaklanmaktadır. Yurtdışında İngilizce'yi tanıtma faaliyetleri ücretli ve ücretsiz olmak üzere temel dört proje şeklinde uygulanmaktadır: British Council'in personelleri tarafından okul ve üniversite öğrencilerine eğitim vermek ve öğretmenleri hazırlamak, aynı gruplara uzaktan erişim bilgi teknolojilerini kullanarak eğitim vermek, İngilizce dil sistemini geliştirmek için devlet kurumları ile etkileşim yapmak, İngilizce dil sınavlarını yapmak. Bu projelerin uygulanması çerçevesinde ücretsiz aktiviteler düzenlenmektedir ve ücretli hizmetler de vermektedir. Bu kombinasyon, British Council için yoksul ülkelerin nüfuz alanı hariç, gelirler ölçeğini artırmak için olanak olmaktadır [6].

İngiliz eğitimi, yumuşak gücün öncelikli alanlarından biridir. Çünkü eğitim alanı uluslararası öğrencilere İngiltere'yi yakından tanımaya, geleceğin elitlerini tespit etmeye ve onlarla iletişim kurmaya fırsat sunmaktadır. Ayrıca İngilizce'nin dünya dili olması da İngiliz eğitim sistemini yabancı öğrenciler tarafından dünyada en fazla tercih edilen ikinci ülke yapmaktadır. Her yıl İngiltere'nin okul, kolej veya üniversitelerinde 500.000'den fazla yabancı öğrenci eğitim almaktadır [7]. İngiltere uluslararası öğrencileri çekmek için ABD vatandaşlarına Marshall Bursu programını, gelişmekte olan topluluk üyelerinin vatandaşlarına İngiliz Milletler Topluluğu bursu (senede yaklaşık 900 burs verir) [8] ve diğer ülke vatandaşları için Chevening Burs programını finanse etmektedir. Kendi imkanları ile okuyanlar ve dil kurslarını gelenler ise ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Uluslararası öğrencileri çekmenin diğer yolu ise eğitim fuarlarına katılmaktır. British Council'ın İngiltere eğitimini tanıtmak için yurtdışında düzenlediği fuarlara 250.000'den fazla öğrenci katılmıştır. Milyonlarca kişi İngiltere'deki eğitim imkanları hakkında www.educationuk.org sitesinden bilgi almıştır. British Council'ın uluslararası eğitimi pazarlama hizmetleri sayesinde 300'den fazla İngiltere koleji, okulu ve üniversitesinin 58 ülkenin pazarına çıkmasına yardımcı olmuştur [9]. Bununla birlikte British Council kendi ülkesinin gençleri için de faaliyetler yürütmektedir. Kuruluş, Youth in Action, Erasmus ve Comenius gibi değişim programları ile 200 bin İngiliz gencinin uluslararası tecrübe edinmesine yardım etmiştir [10].

British Council tarafından yürütülen İngiliz kültürünü yaygınlaştırma faaliyetleri, bağımsız biçimde ve birkaç yıl için tasarlanmış sergiler, festivaller ve diğer etkinlikleri içermektedir. Ayrıca Amerika Birleşik Devletleri'nin popüler kültürü gibi İngiltere'nin popüler kültürü de dünyada çekici olmaktadır. Özellikle modern popüler müzik, edebiyat ve sinema kayda değer katkısı vardır. Harry Potter romanları ve filmleri, komedyen Mr. Bean şovları, James Bond filmleri, The Beatles ve Spice Girls grupları, şarkıcı Adele, yönetmen Guy Ritchie tüm dünyada popülerdir. Son dönemde Damian Lewis (Homeland) and Dominic West (The Wire) gibi İngiliz aktörleri en popüler Amerikan TV film yıldızlarıdır. Ayrıca 2012 yılında 22'i İngiliz albümü yurtdışında birinci olmuştur.

İngiltere spor alanında 2012 Yaz Olimpiyatları'nın Londra'da düzenlenmesi ve İngiliz sporcularının 65 madalya kazanması, Bradley Wiggins'ın 2012 Tour de France bisiklet turnvasını kazanması, tenisçi Andy Murray'ın 2012 Yaz Olimpiyatları'nda altın madalya kazanması, US Open ve Wimbledon turnavalarında birinci olması dünyanın dikkatini kendine çekmesine yardımcı olmuştur. Bununla birlikte İngiliz futbolu dünyada çok izlenen futbol birinciliklerinden biridir ve David Beckham ve Steven Gerrard gibi ünlü futbol yıldızları ile dünyada tanınmaktadır. Londra'da düzenlenen Olimpiyatlar sayesinde önceki senelerde ortalama 29 milyon olan turist sayısı 2012 yılında 62 milyona yükselmiştir [11].

İngiltere'nin yumuşak gücü çok güçlü bir sivil toplumdandır. Rolls Royce, Burberry ve British Airways vb. saygın iş markaları var özel sektörü gibi İngiliz sivil toplumu, hayır kurumları, STK'ları ve dini topluluklar, kültür kurumları ve hatta sendikalar dahil olmak üzere bir sürü kuruluşlardan oluşan son derece çeşitli bir alandır. İngiltere'de kurulan, gelişmeye ve doğal afet sorunlarını ortadan kaldırılmaya yardım eden ve insan hakları reformlarına katkıda bulunan Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International), Oxfam veya Save the Children gibi küresel kuruluşları İngiliz yumuşak gücünün ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Bunların çoğu hükümetle işbirliği içinde değildir ve uluslararası bir tavır sergileyen kuruluşlardır [12].

İngiltere'nin diğer ihraç değeri ise kraliyet ailesidir. Kraliçeleri, prensleri, prensesleri Lady Diana ile dünyada en ünlü sayılan kraliyet ailesi Prens William ve Kate Middleton'un düğünü ile yeniden dünya gündemi olmuştur. Radikal Gazetesi'nin köşe yazarı Eyüp Can'a göre dünyanın ünlü medyalarının bu düğün için Londra şehrine akın etmesi İngiltere'nin tarihi ve efsanesinin merak merkezi olduğunun kanıtıdır. Aynı zamanda bu düğün İngiltere'nin yumuşak gücüne ve turizmine de katkı sağlamıştır. Diğer ülkeler gibi marka üretim aracını yapamayan İngiltere, bunun yerine diğer ülkelere, özellikle Çin'e Kraliyet ailesini ihraç etmektedir [13]. Ayrıca bu kraliyet markası İngiltere ekonomisine kazanç getirmektedir. William ve Kate çiftinin ikinci çocuğu olan Prenses Charlotte'un doğumundan sonraki dört ay içinde ülke bütçesine 4,36 milyar Euro gelir girmiştir. Özellikle Prenses Charlotte moda ekonomisinde büyük yankı uyandırmıştır. Prenses

Charlotte'un vaftız merasiminde giydiği dantel şal sayesinde GH Hurt & Son şirketinin dünyadaki siparişlerinin sayısı artmıştır. Aynı zamanda Prens George'un marka kıyafeti ekonomiye katkısı 3 milyar Euro'dur. Kate'in giyim tarzı da moda endüstrisine 6,5 milyar Euro'nun üzerinde katkı sağlamıştır. Böylece kraliyet ailesinin 2015'de İngiltere ekonomisine katkısı 50 milyar Euro olmuştur ve Kate ve çocuklarının ise turizme 35 milyar Euro gelir getirmiştir [14].

Yumuşak gücü etkin kullanan ülkeleri araştıran "Monocle" Uluslararası Dergisi'nin 2012'de yayınladığı "Küresel Yumuşak Güç" sıralamasında İngiltere ilk defa birinci olmuştur. Bu sıralama diplomatik altyapı, hükümet standartları, kültürel faaliyetler, eğitim kapasitesi, iş çekiciliği ve inovasyon gibi 5 kategori dahil olmak üzere mutfak, yumuşak güç simgeleri (ikonları), ulusal havayolu ve havaalanı, küresel liderlik, tasarım ve mimar, iş markalar gibi 50 faktör dikkate alınarak yapılır. Derginin bař editörü Tyler Brülé, sıralamada ABD'yi birinci sıradan kaydıran İngiltere'den bahsederken şöyle demiştir:

"Bu yıl yumuşak güç alanında İngiltere fantastik bir adım attı. Bu başarıda Olimpiyat Oyunları'nın önemi inkar edilemez iyi bir örnektir. İnsanlar İngiltere bayrağı altında kendilerini iyi hissetmiştir. Ayrıca İngiltere'nin BBC World Service ve The Economist gibi uluslararası dergilerinin de rolü paha biçilmezdir" [15].

İngiliz hükümeti ve parlamentosu, devletin dış politika çıkarlarını uygulamakta yumuşak güç politikasının önemini fark edip bu politikanın kurumsal çerçevesini güçlendirmek ve etkinliğini artırmak için 2013 yılında Lordlar Kamarası'nda Yumuşak Güç ve İngiltere Etkisi Komitesi'ni (The Committee on Soft Power and the UK's Influence) kurmuştur. Komitenin amacı, ulusal çıkarları tanıtmak ve ülkenin dünyadaki prestijini artırmakta İngiltere'nin yumuşak güç ve kültürel diplomasisinin verimliliğini analiz etmektir. Komite çalışmalarının sonucunda İngiltere Hükümeti'nin önerileri ile "Modern Dünyada İkna Etme ve Güç" Raporu'nu yayınladı. Temel tavsiyelerin arasında şunlar vardır: uzun vadeli yumuşak gücün devlet stratejisini oluşturmaya ihtiyaçı, bu alandaki temel amaçlar ve hedeflerin tanımlanması, yumuşak güç politikasını gelişiminde ve tartışmasında halkın katılımı, yumuşak güç stratejisini oluşturma sürecinde bilimsel araştırmalar sonuçlarının kullanılması [16].

Fransa'nın Yumuşak Gücü

Thomas Jefferson'ın *"her insanın kendi ve Fransa olmak üzere iki ülkesi vardır"* diye ifade ettiği gibi [17] Fransa 17.ci ve 18.ci yüzyıllarda kendi kültürünü tüm Avrupa'ya tanıtmıştır [18]. Avrupa ve dünya tarihinin en önemli olaylarından biri olan Fransız Devrimi'nin insan hakları, özgürlük (liberté), eşitlik (égalité), kardeşlik (fraternité) ve hoşgörü fikirleri dünyadaki demokrasiye esin kaynağı olmuştur ve bu devrim ideolojisi yabancı devletlerin halkını kendine çekmeye kullanılmıştır [19].

Yumuşak gücün Fransız modelinin ayırt edici özelliği, kültürel diplomasiyi devlet koordine etmektedir ve kültürel programlar devlet tarafından finanse edilmektedir. Fransa, yumuşak gücün tüm araçlarını Dışişleri Bakanlığı ve Kültür ve İletişim Bakanlığı'nın himayesinde birleştirebilen tek Batı ülkesidir. Fransa'nın yumuşak gücün öncelik alanları şunlardır:

- Dünyada yeni bilgi ve iletişim sistemleri ve teknolojilerini geliştirmeye katkıda bulunmak ve sürekli kullanmak.
- Fransız dili ve kültürünün yaygınlaşma ve tanıtım faaliyetlerini desteklemeye devam etmek.
- Üniversitelerarası işbirliği ve değişimi, yüksek öğrenim alanında imkanlar kapasitesini geliştirmek ve genişletmek.
- Fransa'nın entelektüel üstünlüğü yadsınamaz alanlarda işbirliğini geliştirmek. Örneğin, hukuk, kamu yönetimi ve sağlık vb. alanlarında gelişmekte olan dost ülkeler ve eski koloni ülkelerde siyasi elit ve uzmanlardan dostlar ve müttefikler edinmek. Fransız kültür mirasını korumak, lüks, moda ve gastronomi endüstrisini geliştirmek ve tanıtmak [20].

Fransa'nın önemli yumuşak güç araçları şunlardır:

Diplomatik dili olan Fransız dilinin dünyadaki durumunu korumak eğitim aracılığıyla mümkündür. Fransa'da bu görevi 1990 yılında Fransız Dışişleri Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan

Agence Pour l'Enseignement Française à l'Etranger (Yurtdışında Fransız Eğitimi Ajansı) kurumu yerine getirmektedir. Fransa'nın bu ajansı kurma amacı yurtdışında okuyan Fransızlar ve diğer halklar için Fransız eğitim sistemini tanıtmak ve hizmet vermesini sağlamaktır. Dünyanın en büyük eğitim ağı olan AEFÉ bünyesinde 135 ülkede 494 okul bulundurmaktadır ve yaklaşık 330.000 öğrenciye eğitim vermektedir [21]. Eğitim alanında Fransa'nın tanınırlığını artırma ve Fransız üniversitelerinde okuması için yabancı öğrencileri çekme amacıyla Campus France, yabancı bursiyerleri kabul etmek ve yerleştirmek için EGIDE ve yeni Fransız bilim başarılarını, bu alandaki bilimsel kültürü ve işbirliğini teşvik etmek için France Expertise Internationale gibi kurumların hizmetlerine başvurulmaktadır [22].

Fransız hükümeti, Fransa-Prusya Savaşı'nda yenilmesinden sonra dilini ve kültürünü tanıtmak ve ulusun itibarını yeniden düzeltmek için 1883'te Alliance Française'i kurmuştur [23]. Çalışma faaliyetlerinde Fransa'da ve yurt dışında herkese Fransızca dersler vermek, Fransız ve Frankofon kültürlerini tanıtmak ve kültürel farklılıkları destekleme ilkelerine dayanan Alliance Française'ın günümüzde 5 kıtada 136 ülkede 850 kurumu hizmet vermektedir. Alliance Française'de her yıl 500 bin kişi Fransızca öğrenmektedir ve onun kültürel etkinliklerine 6 milyon kişi katılmaktadır. Ayrıca Alliance Française'lerin ağlarını yönlendiren ve tüm eylemlerinin temelini oluşturan değerlerini kültür farklılıklara, değişim isteğe ve dayanışmaya saygı duymak, kar amacı gütmeyen değerler, etkileşim, kurumların tüm aktivitelerinde mükemmellik, modernlik ve inovasyon oluşturmaktadır [24].

I. Dünya Savaşı'ndan sonra Fransa dış kültür politikasını yeniden canlandırmak ve Fransız kültürünü yaymak için 1922 yılında hükümete bağlı olarak Association Française d'Action Artistique'i (Fransız Sanatsal Eylem Topluluğu) kurmuştur. 2011 yılına geldiğinde bu kurumun faaliyet çerçevesi genişleyerek Fransız Enstitüsü (Institut Français) olarak yeniden kurulmuştur. Institut Français'ın dünya çapındaki 161 ülkede bulunan 96 enstitüsü ve Dışişleri Bakanlığı ile sözleşmeli 300'den fazla müttefiği vardır. Institut Français'ın yeni etkinlikler arasında Fransız dili, düşünce ve bilgi birikiminin yanı sıra Fransız kültür ağının personellerini eğitim vermek de vardır. Institut Français, günümüzün küreselleşmiş dünyasında ifade özgürlüğü ve çeşitliliğini destekleyip aynı zamanda dünya çapında Fransız kültürünü tanıtmada konusunda yeni teknolojileri kullanmayı başlamıştır. Institut Français dünyadaki Fransız etkisini ilerletmek için İnternet ve sosyal ağlar gibi teknolojileri benimsemiştir [25].

57 devleti birleştiren ve Fransızca konuşulan ülkelerinin birliği Frankofon Uluslararası Örgütü (La Francophonie) de Fransız yumuşak gücü için çalışmaya devam etmektedir. Frankofon'un asıl amacı Fransız dilini dünyaya yaymayı teşvik etmek ve konumunu güçlendirmektir. Bu amaca ulaşmak için Fransız dilinin ana, resmi, idari ve günlük iletişim dili statülerine göre faaliyet yürütmektedir ve ona göre ülkelerde çalışmalar yürütmektedir [26]. Son dönemde Frankofon oldukça politize edilmiştir [27]. 2002 yılı Beyrut Deklarasyonu'nda Frankofon'un en önemli ilkesine göre kültürel etkileşim barış sağlamanın ve terörle mücadele etmenin en önemli bir faktör olarak ilan edilerek siyasi bir ilke haline gelmiştir. Özellikle, Devlet ve Hükümet Başkanları kuruluşun siyasileşmesini şöyle ifade etmektedir:

"Biz kültürel etkileşimin hoşgörüsüzlük ve aşırılığa karşı mücadele etmenin barışçıl çözüm arayışlarında gerekli ön koşullar sağlayacağına eminiz" [28].

Fransa, dili ve kültürel değerlerini uluslararası medya aracılığıyla yaymaktadır. "TV 5 Monde" kanalı, "France Internationale" Radyosu (RFI), France 24 kanalı ve RMC Moyen Orient radyosu en çok kullanılanlardandır [29]. "TV 5 Monde" kanalı 203 ülkede günde 24 saat yayın yapmaktadır ve milyonlarca izleyicisi var kanal dünya sıralamasında 3.cü yer almaktadır. "France Internationale" Radyosu ise (RFI) kısa dalga üzerinde gün boyunca yayın yapar ve yaklaşık 46 milyon dinleyicisi vardır [30].

Fransızların büyük kültürü, bilimi ve felsefesinin Voltaire, Montesquieu, Balzac, Hugo, Camus, Sartre, empresyonist ressamlar vb. gibi unsurları ve Fransa'nın önemli yumuşak güç kaynakları, günümüzde dünyanın kültürel hazinesine büyük ve değerli katkılar sağlamaktadır. Aynı zamanda Fransa'nın "Amerikan rüyası"nın alternatifi olan ve gastronomi, moda, edebiyat, mimari, sanat vb. içeren "Art de vivre" fenomeni vardır. Fransa'nın uluslararası anlamda

tanınırlığına Chanel, Hermes, Christian Dior, Louis Vitton gibi moda markaları ve Cannes Film Festivali de katkıda bulunmaktadır. Paris'in romantizmin başkenti olması ve ziyaretçilerin ilgisini çeken Eiffel Kulesi gibi simgelere sahip olması ülkeye yumuşak güç avantajlarını sağlayan unsurlardır [31].

Almanya'nın Yumuşak Gücü

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ülkenin uluslararası arenada kaybettiği imajını yeniden düzeltmeyi ve savaşı kaybettikten sonra askeri sanayi alanında getirilen sınırlamalar ekonomisini diğer yönden geliştirmeyi gerektirmesi ve bunun için uluslararası pazarlamaya ihtiyaç duyulması, Almanya'nın dış politikasında kültürel diplomasi yoluyla insan haklarına saygı göstereceğini, çoğulculuk ve çok taraflı uluslararası ilişkileri destekleyeceğini beyan etmeye itmiştir. İrkçı ve militarist toplum yerine çokkültürlülük politikasına ve demokrasinin temel ilkelerine önem veren sivil toplum tercih edilmiştir. Ayrıca Batı ve Doğu Almanya'nın birleşmesi ile de yumuşak güce olan ilgi önemli ölçüde artmıştır. Şiddete başvurmayan yöntemler ve gönüllü katılım, özellikle kültürel etkinin kullanımı ülkenin dış politikasının ana enstrümanları ve öncelikleri haline gelmiştir [32].

Almanya'nın yumuşak güç politikasının amacı dil, kültür, bilim ve ekonomik ilişkiler kurmayı ve uluslararası kalkınmayı teşvik ederek dünyada ülkenin etkisini artırmaktır. Bu amaca ulaşmak için Alman dili ve kültürünü popülerleştirme, Alman malları, hizmetleri, eğitim ve kamu kurumlarının avantajlı uluslararası konumlandırma, uluslararası akademik değişimi geliştirme, uluslararası araştırmaları destekleme, dünyada demokratik değerleri yayma, uluslararası bilimsel ve teknolojik işbirliğini geliştirme, uluslararası kongre ve sergi düzenleme faaliyetlerini yürütmektedir. Almanya'nın yumuşak güç faaliyetlerini finans eden ve destekleyen kilit kurumlar Dışişleri Bakanlığı, Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı gibi devlet kurumları olmasına rağmen ülkenin yumuşak güç politikası ağırlıklı derecede sivil toplum kuruluşları tarafından gerçekleşmektedir. STK'ların bağımsız olması da çalışma esnasında onlara daha fazla imkanlar ve yetkiler sağlamaktadır.

Diğer ülkeler gibi Almanya da yumuşak gücünü öncelikli olarak eğitim ve kültür alanlarında geliştirmektedir. 1951 yılında kurulan Goethe Enstitüsü'nün çalışma faaliyetleri Alman dilini yurtdışında popülerleştirmeyi teşvik etmeyi, kültür alanında uluslararası işbirliğini geliştirmeyi ve Almanya'nın kültürel, sosyal ve siyasi yaşamı hakkında bilgileri yaymayı amaçlamaktadır. Enstitü'nün 98 ülkede 159 şubesi vardır. Enstitü'nün 2015 bütçesi 387 558 milyon Euro olmuştur. Onun 229 663'ü Dışişleri Bakanlığı tarafından finanse edilmiştir [33]. Goethe Enstitüsü'nün Başkanı Klaus-Dieter Lehmann, Rusya'nın Novosibirsk şehrinde enstitünün üçüncü şubesinin açılış sırasında verdiği röportajda enstitünün hedeflerinden biri olan Almanca'nın popülerleştirme konusunda şöyle der: *"Çirkin" ve "havlayan" olarak bilinen Alman dilinin imajı, bizim tarihimizin son yüzyılının mirasıdır. Alman dilinin İkinci Dünya Savaşı döneminin siyah-beyaz olayının dili olarak değil yüksek edebiyat, şiir, tiyatro ve modern sinemanın dili olarak gösterilmesi ve anılması çok önemli olduğunu düşünüyorum*" [34].

Almanya'da akademik değişim programı devlet tarafından finanse edilmektedir ve bu faaliyeti Alman Akademik Değişim Servisi (DAAD) yürütmektedir. DAAD Almanya'da öğrenim görmek ya da tamamlamak isteyen öğrencileri burs vermektedir. DAAD her yıl 100,000'den fazla Alman ve yabancı öğrenci ve araştırmacıya destek vermektedir [35]. Alexander von Humboldt Vakfı ise Alman ve yabancı araştırmacılar arasında bilimsel işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan kuruluştur. Burslar ve araştırma ödülleri dünya çapında gerçekleşen başvuru sonucunda yapılan değerlendirmeye göre verilmektedir. Vakf, bugüne kadar dünya çapında 27.000'den fazla araştırmacıyı burslandırmıştır [36].

Ülkenin yumuşak gücünün en önemli araçlardan biri siyasi partilere bağlı vakıflardır ve küresel hareket eden bu eşsiz sistem Almanya'nın siyasi kültürünün en önemli parçasıdır. řu anda Almanya'da altı önemli vakıf var: 1) Friedrich Ebert Vakfı (1925, Almanya Sosyal Demokrat Partisi / Sozialdemokratische Partei Deutschlands), 2) Friedrich Naumann Vakfı (1958, Serbest

Liberal Parti / Freie Demokratische Partei), 3) Konrad Adenauer Vakfı (1965, Hıristiyan Demokrat Birliği / Christlich Demokratische Union Deutschlands), 4) Hanns Seidel Vakfı (1967, Hıristiyan Sosyal Birliği Christlich Soziale Unionin Bayern), 5) Heinrich Böll Vakfı (1987, Birlik 90 / Yeşiller / Bundespartei Bündnis 90 / Die Grünen), 6) Rosa Luxemburg Vakfı (1992, Solcular / Die Linke). Vakıflar genel olarak barış, özgürlük ve adalet değerlerine dayanarak gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına, demokrasiyi teşvik etmeye, insan haklarını korumaya, Avrupa'nın entegre sürecini teşvik etmeye, transatlantik ilişkilerinin ve işbirliğinin güçlendirmeye, kültür ve sanat gelişimini desteklemeye, yetenekli gençlere maddi destek sağlamaya, ampirik ve bilimsel çalışmalar yürütmeye, sergiler, konferanslar, yuvarlak masa ve diğer etkinlikler yapmaya, yönetimin çalışma etkisini arttırmaya, bazı ülkelere teknik ve maddi destek sağlamaya yönelik çalışmalar yürütmektedir [37].

Almanya'nın yumuşak güç siyasetini yürütmekte Deutsche Welle medya şirketi destek sağlamaktadır. 1953 yılında kurulan ve radyo, televizyon ve internet projelerini birleştiren Deutsche Welle (DW) Almanya, Alman değerleri ve siyasi görüşlerini ve bilgilerini yaymayı, Alman dili ve kültürünü popülerleştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Deutsche Welle gelişmekte olan devletlerin gazetecilerini eğitmektedir ve dünya çapında serbest ve çoğulcu medya pazarını oluşturmaya destek vermektedir. Yerel ortaklarıyla uzun vadeli ilişki ve işbirliği kurmayı amaçlayan DW Akademisi, gazetecileri, bilgi bürosu çalışanları, teknik personelleri ve medya menajerlerine eğitim vermekle ilgilenmektedir [38].

Almanya'nın yumuşak gücünün önemli yönü uluslararası kalkınmayı teşvik etmesidir. Bu yönde çalışma yapan ve devlet tarafından destek alan Alman Uluslararası İşbirliği Kuruluğu'dur (GIZ). Bu kurum 2011 yılında Alman Teknik İşbirliği Kurumu, Almanya Kalkınma Hizmetleri Kuruluğu ve Almanya Uluslararası Kapasite Geliştirme Kuruluğu olmak üzere üç örgütün birleşmesi ile kuruldu. Bu kurumların birleşmesinin nedeni birbirlerinin fonksiyonlarının tekrarlanmasını ortadan kaldırmaktır. GIZ, çeşitli federal kurumlarla, bakanlıklarla vb. devlet ve özel kurumlarla çalışmaktadır. Aynı zamanda Avrupa Komisyonu, BM ve Dünya Bankası ile birlikte faaliyet yürütmektedir. GIZ, 130'dan fazla ülkede faaliyet göstermektedir. GIZ'in diğer ülkelerdeki bünyesinde çalışanların sayısı 17.319 kişidir. Bunların yüzde 70'i ortak ülkelerdeki yerel çalışanlardan oluşmaktadır. GIZ'in yıllık bütçesi veya cirosu ise yaklaşık 2,1 milyar Euro'yu oluşturmaktadır [39].

GIZ faaliyetleri ülke gelişmelerinin siyasi, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarını dikkate alarak kalkınmalarını desteklemeye yönelmektedir. GIZ'in ekonomik kalkınma, istihdam sağlama, barışı destekleme, güvenliği teşvik etme, demokrasiyi artırma, yoksulluğu azaltma, çevre sorunlarını çözme, altyapıya destek verme, eğitim, sağlık ve sosyal güvenliği teşvik etme, tarım, balıkçılık ve gıda vb. alanlardaki faaliyetlere destek sağlama amacıyla sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya ve kaynak yönetimi üzerine odaklanmaktadır. Genel olarak GIZ gelişmekte olan ülkeler ve geçiş ekonomisine sahip ülkelerde projeleri sübvansede etmektedir, aynı zamanda bunun için gereken finans, teknik ve danışmanlık desteği vermektedir. Ayrıca GIZ birlikte çalıştığı işbirliği ortaklarına danışmanlık yardımlarını sunmaktadır ve lojistik hizmetler vermektedir. Onlara ihtiyaç olduğunda acil yardım desteği vermektedir ve mülteci programları ile yardım etmektedir [40].

GIZ'in Türkiye'deki Eski Başkanı Dr. Gülay Yaşın'a göre Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu'nun uzmanlık alanı proje uygulamasıdır. GIZ, her alandaki kırsal ve bölgesel kalkınma projelerini sıfırdan geliştirmektedir, uygulamaktadır ve denetim yapmaktadır. GIZ faaliyet çerçevesinde Türkiye'ye 50 yıl içinde 275 milyon Euro hibe vermiştir ve bu hibe ile yaklaşık 300 proje gerçekteştir. Örneğin, Özal'ın başkanlık döneminde KDV uygulamasının yürüluğe girmesi, TRT'nin renkli yayın yapmaya başlaması, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmek için yaptığı önemli projelerin gerçekteşmesi. Ayrıca Gülay Yaşın'ın ifade ettiği üzere çevre ile su sorunlarını çözmek GIZ'in temel uzmanlık alanlarıdır ve bu alanda çok sayıda çevre projeleri vardır [41]. GIZ'in uygulamakta olduğu su projelerinden biri Alman Federal Dışışleri Bakanlığı'nın isteği üzerine Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan ülkelerinde 2009'dan beri uyguladığı "Orta Asya'da Sınırötesi Su Yönetimi" Projesi'dir. Küresel

bir sorun olan su kıtlığı özellikle Orta Asya'da şiddetlidir. Mevcut su kaynaklarının aşırı derecede sömürülmesi ve küresel iklim değişikliğinin etkileri bu durumu daha da kötüleştiriyor. Aynı zamanda bölgedeki su kaynaklarını düzensiz dağılmaktadır ve farklı amaçlara kullanılmaktadır. Alternatiflerin yokluğundan Syr Darya ve Amu Darya nehirlerinin üst sınırlarında bulunan Tacikistan ve Kırgızistan suyu ağırlıklı olarak kışın hidroelektrik üretimi için, öte yandan Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan suyu çoğunlukla yaz aylarında tarlaları sulamak için kullanılmaktadır. Bu sorunları çözmek için en iyi uygulama örnekleri geliştirildi. Su altyapısının rehabilitasyonu, uzakta bulunan alan için küçük bir hidroelektrik santrali inşa etmek, tasarruflu sulama yöntemlerinin kullanılması ve veri tabanlarının oluşturulması için Coğrafi Bilgi Sistemleri'ni (Geographic Information Systems) kullanılarak haritalar oluşturuldu. Pilot projeler uygulanan bölgede yaşayan 500.000'den fazla insana bu proje faaliyetlerinden faydalandı [42].

Sonuç

Sonuç olarak İngiltere'nin "yumuşak güç" politikasının başarı olmasında her alandaki işbirliğini net hedeflerle belirlemeyi, ulusal özgünlüklerini, müttefik ülkelerin ekonomik gelişme düzeyini, bu ülkelerde sürekli varlığını, ilgili kurumlarla etkin koordinasyon yapmasını, işbirliği süreçlerine STK'ların aktif katılımını, yumuşak güç politikasının etkisini değerlendirmede açıklık ve araçlar geliştirilmeyi dikkate alması önemli faktörlerin biri olduğunu görmekteyiz. Yumuşak gücün Fransız modeli, dış politika ve kültür politikasında büyük bir payla devletin aktif rol alması ve devlet tarafından finanse edilmesi ile karakterize edilmektedir. Almanya'nın yumuşak gücünün ise dünyada önemli derecede olduğunu görmekteyiz. Ortak ülkelerin hedefleri ve çıkarlarını dikkate alarak tutarlı eylemler gerçekleştiren Almanya kendi amaçlarına da ulaşmaya çalışmaktadır. Yumuşak güce sahip ve devlet adına hareket eden birçok farklı kurumlar olmasına rağmen Almanya kendi yumuşak güç politikasını açık bir şekilde yürütmesinde tutarlılığı sağlamaktadır ve koordinasyonluğu oldukça yüksek derecede sürdürmeyi başarmaktadır.

Kaynakça

1. Joseph S. Nye, Yumuşak Güç: Dünya Siyasetinde Başarının Yolu, Çev. Rayhan İnan Aydın, Ankara, Elips Kitap, 2005, s. 80-81.
2. Joseph S. Nye, Yumuşak Güç: Dünya Siyasetinde Başarının Yolu, Çev. Rayhan İnan Aydın, Ankara, Elips Kitap, 2005, s. 79-80.
3. "Our Organisation", (Çevrimiçi) <https://www.britishcouncil.org/organisation>, 5.12.2020.
4. "Where Are Countries Focusing Their Cultural Relations Activity Globally?", (Çevrimiçi) <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/influence-and-attraction-poster.pdf>, 5.12.2020.
5. "Our history", (Çevrimiçi) <https://www.britishcouncil.org/about-us/history>, 5.12.2020.
6. "Our Organisation", (Çevrimiçi) <https://www.britishcouncil.org/organisation>, 5.12.2020.
7. "International Students in UK", (Çevrimiçi) <http://www.exeduk.com/resources/international-students-in-the-uk#:~:text=International%20students%20are%20the%20backbone,Kingdom's%20world%2Dclass%20education%20system.&text=The%20UK%20attracts%20over%20500%2C000,from%20over%2080%20different%20countries.>, 5.12.2020.
8. "The Commonwealth Scholarship Commission in the UK", (Çevrimiçi) <https://www.gov.uk/government/organisations/commonwealth-scholarship-commission-in-the-uk/about>, 5.12.2020.
9. "British Council. Annual Report 2014-2015", (Çevrimiçi) <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/annual-report-2014-2015.pdf>, 5.12.2020.
10. "British Council. Annual Report 2011-2012", (Çevrimiçi) https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/c011_annual_report_web_v12_240812.pdf, 5.12.2020.
11. Emily Dugan, "Britain is Now Most Powerful Nation on Earth", (Çevrimiçi) <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/britain-is-now-most-powerful-nation-on-earth-8326452.html>, 6.12.2020.
12. "The Soft Power 30 - A Global Ranking of Soft Power", Portland, (Çevrimiçi) http://comresglobal.com/wp-content/uploads/2015/07/Report_Final-published.pdf, 6.12.2020.

13. Eyüp Can, "Bu İngilizler Krallığı Neden Devam Ettiriyor?", (Çevrimiçi) <http://www.radikal.com.tr/yazarlar/eyup-can/bu-ingilizler-kralligi-neden-devam-ettiriyor-1047792/>, 6.12.2020.
14. "Kraliyet Ailesi İngiltere'ye 50 Milyar Euro Getirdi", (Çevrimiçi) <http://www.fortuneturkey.com/kraliyet-ailesi-ingiltereye-50-milyar-euro-getirdi-19124>, 6.12.2020.
15. Emily Dugan, "Britain is Now Most Powerful Nation on Earth", (Çevrimiçi) <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/britain-is-now-most-powerful-nation-on-earth-8326452.html>, 6.12.2020.
16. "The Committee on Soft Power and the UK's Influence, Persuasion and Power in the Modern World", (Çevrimiçi) <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld201314/ldselect/ldsoftpower/150/150.pdf>, 6.12.2020.
17. "Every American in France Has Two Countries", (Çevrimiçi) <https://www.monticello.org/site/research-and-collections/every-man-has-two-countries-his-own-and-france-spurious-quotations>, 6.12.2020.
18. Nye, Yumuşak Güç: Dünya Siyasetinde Başarının Yolu, s. 101.
19. "Soft Power", (Çevrimiçi) <http://internationalrelations.org/soft-power/>, 6.12.2020.
20. Sergey Kosenko, "Kul'tura Francii na Sluzhbe Vneshnei Politiki", (Çevrimiçi) <https://docplayer.ru/28732924-Kultura-francii-na-sluzhbe-vneshney-politiki.html>, 6.12.2020.
21. "The Agency for French Education Abroad", (Çevrimiçi) <http://www.aefe.fr/agency-french-education-abroad-0>, 7.12.2020.
22. Sergey Kosenko, "Myagkaya Sila" Kak Faktor Kul'turnoi Diplomatii Francii", Zhurnal Znanie. Ponimanie. Umenie, Vypusk No: 1, 2014, s. 122.
23. Nye, Yumuşak Güç: Dünya Siyasetinde Başarının Yolu, s. 101.
24. "Who Are We?", (Çevrimiçi) <http://www.alliancefr.org/en/about/alliance-francaise-de-paris>, 7.12.2020.
25. "The Institution", (Çevrimiçi) <https://www.if.institutfrancais.com/en>, 7.12.2020.
26. Smirnova O. A., Semenycheva T. P., "Rol' Francii i Mezhdunarodnoi Organizacii "Frankofoniya" v Sohranenii Kul'turnogo Mnogoobraziya", Vestnik Volgogradskogo Gosudarstvennogo Universiteta, Seriya 4: Istoriya. Regionovedenie. Mezhdunarodnye Otnosheniya, No: 1, 2011, s. 91.
27. "About Us", (Çevrimiçi) <http://www.francophonie.org/Welcome-to-the-International.html>, 7.12.2020.
28. Aleksey Andreev, "Frankofony Vstupilis' za Irak", (Çevrimiçi) http://www.ng.ru/world/2002-10-22/7_france.html, 7.12.2020.
29. Nagornov V.A., "Myagkaya Sila" Po-Francuzski", Vestnik Mezhdunarodnyh Organizacii: Obrazovanie, Nauka, Novaya Ekonomika, Vypusk No: 2, Tom 9, 2014, s. 172.
30. Bokeriya, S.A., Sokolova, N.V., "Miyagkaya Sila Kak Instrument Obespecheniya Nacional'no' Bezopasnosti v Kontekste Kul'turnolingvisticheskoi Politiki Francii", Vestnik Rossi'skogo Universiteta Druzhby Narodov Seriya: Mezhdunarodnye Otnosheniya, No 2, 2014, s. 96.
31. Renata Muhamedyarova, "Strategiya Myagkoi Sily Francii", "Diskurs-Pi" Dergisi, Cilt 11, No: 2-3, 2014, s. 148-149.
32. Lawrence Freedman, "Germany's Soft-Power Model Was Successful For Long. No More", <http://www.aussenpolitik-weiter-denken.de/en/external-view/show/article/germanys-soft-power-model-was-successful-for-long-no-more-1.html>, Sebastian Harnisch, "German Foreign Policy: Gulliver's Travails in the 21st Century", (Çevrimiçi) http://www.uni-heidelberg.de/md/politik/harnisch/person/publikationen/04_beasley_ch04_71-93_harnisch_2401.pdf, 8.12.2020.
33. "Annual Report 2015/2016", (Çevrimiçi) https://www.goethe.de/resources/files/pdf85/Jahrbuch_2015-2016_PW_high1.pdf, 8.12.2020.
34. Anastasiya Rahmanova, "Glava Instituta Imeni Gete: My Hotim Usilit' Interes Rossiyan k Nemeckomu Yazyku", (Çevrimiçi) <http://www.dw.com/ru/глава-института-имени-гёте-мы-хотим-усилить-интерес-россиян-к-немецкому-языку/a-4095974>, 8.12.2020.
35. "About the DAAD", (Çevrimiçi) <https://www.daad.de/en/the-daad/>, 8.12.2020.
36. "About the Foundation", (Çevrimiçi) <https://www.humboldt-foundation.de/web/about-us.html>, 8.12.2020.
37. Maria Usacheva, "Is Smart Power the New Soft Power? German and Russian Examples", (Çevrimiçi) https://www.europeanleadershipnetwork.org/wp-content/uploads/2017/11/Soft_Smart_Power_RUS_GER_translation_FIN.pdf, 8.12.2020.
38. "Deutsche Welle at a Glance", (Çevrimiçi) <http://www.dw.com/en/about-dw/profile/s-30688>, 8.12.2020.
39. "GIZ. Solutions That Work", (Çevrimiçi) <https://www.giz.de/en/aboutgiz/profile.html>, 8.12.2020.

40. "GIZ. Solutions That Work. Integrated Company Report 2015", (Çevrimiçi) <https://www.giz.de/en/downloads/giz2015-en-Integrated-Company-Report.pdf>, 8.12.2020.

41. Tuğba Evrim Maden, "GIZ Türkiye Direktörü Dr. Gülay Yaşın: "Türkiye'deki Sulak Alanlar Daha İyi Korunmalı", (Çevrimiçi) <https://www.orsam.org.tr/tr/giz-turkiye-direktoru-dr-gulay-yasin-turkiye-deki-sulak-alanlar-daha-iyi-korunmalı-2/>, 8.12.2020.

42. "Transboundary Water Management in Central Asia", (Çevrimiçi) <https://www.giz.de/en/worldwide/15176.html>, 8.12.2020.

М.К. Анламасова¹, Р.Т. Джаппарова², А.Ж. Мукажанова³

^{1,2}Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Түркістан, Қазақстан

³Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан

Еуропа одағы елдерінің жұмсақ күші

Аңдатпа. Халықаралық қатынастарда мемлекеттер пайдаланатын екі негізгі дипломатиялық стратегия бар: қатты күш және жұмсақ күш. Қатты күш қажетті нәтижеге жету үшін әскери күш құралдарын немесе басқа мәжбүрлеу стратегияларын пайдаланады. Ал жұмсақ күш нандырғыш тактика арқылы қалаған нәтижеге жетуге тырысады. Қысқасы, қатты күш күш қолданады, ал жұмсақ күш сүйкімділік пен тартымдылықты пайдаланады немесе екінші тарапты сіз қалаған нәрсені жасауға мәжбүр етеді.

Қазіргі кезде саясаттанушылар мен басқа да сарапшылар қатты және жұмсақ күшті немесе ақылды күшті біріктіріп пайдаланудың тиімділігін арттыруға баса назар аудара бастады. Халықаралық қатынастарда АҚШ-тың сыртқы саясаты көбінесе қатаң күштің үлгісі ретінде көрсетіледі, өйткені кейбір жағдайларда ол қалаған нәтижеге жету үшін әскери немесе экономикалық қысымды пайдаланады. Ал Еуропалық Одақ болса жаңа мүшелерді құру және жаңа одақтастар алу үшін еуропалық құндылықтар мен еуропалық бірегейлікті құру арқылы жұмсақ күш саясатын жүзеге асыруға бейім. Сонымен қатар, Еуропалық Одақ әлемге бостандық, демократия, теңдік және заң үстемдігі сияқты құндылықтарды үлгісін көрсетеді. Бұл құндылықтар Еуропалық Одақтың әлемде жұмсақ күшін арттыруға да көмектеседі. Бұл мақалада Англия, Франция және Германия сияқты Еуропалық Одақ елдерінің жұмсақ күш саясаты мен жұмсақ күш әрекеттері қарастырылады.

Түйін сөздер: жұмсақ күш, Еуропа Одағы, Ұлыбритания, Франция, Германия.

M.K. Anlamassova¹, R.T. Japparova², A.Zh. Mukazhanova³

^{1,2}Khoja Akhmet Yassawi International Kazakh-Turkish University, Turkestan, Kazakhstan

³Kazakh National Pedagogical University named after Abai, Almaty, Kazakhstan

Soft power of European Union countries

Abstract. There are two main diplomatic strategies used by states in International Relations: hard power and soft power. Hard power uses the tools of military force or other coercive strategies to achieve the desired result. Soft power, on the other hand, tries to achieve the desired result with persuasive tactics. In short, hard power uses force, while soft power uses charm and attractiveness or makes the other party do what you want.

These days, political scientists and other experts have begun to emphasize the increasing effectiveness of using a combination of hard and soft power, or smart power. In International Relations, US foreign policy is often positioned as an example of hard power, as in some cases it uses military or economic pressure to achieve the desired result. The European Union, on the other hand, tends to implement soft power policies through the creation of European values and European identity in order to attract new members and gain new allies. In addition, the European Union exhibits values such as freedom, democracy, equality and the rule of law to the world. These values also help to increase the soft power of the European Union in the world. In this study, soft power policies and soft power activities of European Union countries such as England, France and Germany are examined.

Keywords: soft power, European Union, UK, France, Germany.

Yazarlar hakkında bilgi:

Anlamassova Makpal Kassymkhanovna – Dr. Öğretim üyesi, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Türkistan, Kazakistan.

Japparova Raushan Turganaliyevna – Doç. Dr., Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Türkistan, Kazakistan.

Mukazhanova Almira Zhapparovna – Prof. Dr., Abay Kazak Ulusal Pedagoji Üniversitesi, Almati, Kazakistan.

Анламасова Макпал Касымхановна – Ph.D., доцент м.а., Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Түркістан, Қазақстан.

Джаптарова Раушан Турганалиевна – ә.ғ.к., доцент, Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Түркістан, Қазақстан.

Мукажанова Альмира Жапаровна – с.ғ.д., профессор, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан.